

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 42

25 грудня 2018 р.

м. Переяслав-Хмельницький

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

25 грудня 2018 року

Вип. 42

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2018

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**

25 декабря 2018 года

Вып. 42

Сборник научных трудов

Переяслав-Хмельницкий – 2018

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 42. – 637 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

подход к изучению нового материала, вызывает внимание, интерес, а также повышение восприятия изучаемого предмета.

Использование компьютеров в обучении показывает, что компьютерные анимационные программы эффективны только в том случае, когда создана лично ориентированная дидактическая компьютерная среда – целостность методологических, методических технологических подходов, определяющих структуру, содержание и технологию компьютерного обучения.

Разработка компьютерных программ, используемых в учебных целях, представляет собой сложный и трудоёмкий процесс, требующий коллективного труда не только преподавателей, методистов, программистов, но и психологов, гигиенистов, дизайнеров. В рамках вузов или школы такой подход весьма сложен – в силу организационных и финансовых проблем. Тем не менее, это не снимает ответственности с научно-преподавательского состава за качество обучения. В связи с этим правомерно предъявить комплекс требований к разрабатываемым компьютерным анимационным программам, чтобы их использование не вызвало отрицательных (в психологическом или физиолого-гигиеническом смысле) последствий, а служило целям интенсификации учебного процесса и развития личности обучаемого.

Применение компьютерных анимационных программ повышает эффективность, восприимчивость и улучшает качество учебного процесса на основе активного диалога с информационно-техническими системами, создаёт условия для подготовки специалистов, способных использовать компьютер в качестве рабочего инструмента в своей деятельности. Это соответствует современным требованиям к высшим учебным заведениям: подготовка инженеров – квалификационных специалистов с высшим профессиональным образованием; удовлетворение потребностей обучающихся в интеллектуальном, культурном и нравственном развитии.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Боронцов П. В., Мельников Е. И. Компьютерные анимационные программы при изучении технических дисциплин курсантами военных вузов. – Пермь, 2004.
2. Загвязинский В. И. Методология и методика педагогического исследования. – М., 2001.
3. Пидкасистый П. И. Педагогика: учебное пособие для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей. М., 2001.
4. Бюстран В. Изучение физики с помощью исследований на компьютере. ЮНЕСКО, 1999.

УДК 808.5:37.016

*Ельвіра Манжос
(Вінниця, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У статті розглянуто формування професійної компетенції студентів у навчальному процесі. Проаналізовано необхідні педагогічні умови набуття необхідних компетентностей студентами і чинники успішного засвоєння ними необхідних знань і здатностей, які створюються при використанні технології контекстного навчання. Підтверджено, що контекстне навчання відіграє роль комплексного чинника при формуванні професійних компетентностей в навчальному процесі.

Ключові слова: *компетенції, професійна компетенція, контекстне навчання, фахова компетентність, майбутні фахівці, технологія контекстного навчання.*

The article deals with the formation of the professional competence of students in the process of study. The necessary pedagogical conditions for obtaining competencies by students and the factors of successful acquisition of the necessary knowledge and abilities created by the use of context-based learning technology are analyzed. It is confirmed that contextual education plays the role of an integrated factor in the formation of professional competencies in the process of learning.

Key words: *competence, professional competence, contextual training, professional competence, future specialists, technology of contextual education.*

Процеси інтеграції світової спільноти, зокрема в галузі економіки, призводять до змін у вимогах, що висуваються до кваліфікаційної характеристики сучасного економіста. За цих умов особливого значення набувають такі якості випускника вищого навчального закладу, як високий професіоналізм, ініціативність у вирішенні нетрадиційних задач, креативність, здатність до самоосвіти, до налагодження ділових контактів з іноземними партнерами та кваліфікованої професійної діяльності в іншомовному середовищі.

У зв'язку з високим рівнем інформатизації українського суспільства та постійно зростаючої кількості зарубіжних контактів у різних сферах людської діяльності володіння іноземною мовою стає обов'язковою складовою професійної підготовки майбутнього фахівця.

Проблеми дослідження феномена компетенція/компетентність знайшли відображення в наукових розвідках зарубіжних (у тому числі – російських) дослідників, серед яких Г. Белицька, Б. Гершунський, Ж. Делор, І. Зимня, Т. Ісаєва, Є. Конюхова, Т. Конюхова, Дж. Равен, Р. Уайт, Д. Хаймс, В. Хутмакер, Ед. Шорт та інші. Проблеми формування професійної компетентності присвячені наукові роботи цілої низки вчених, серед яких О.М. Гончарова [5], Л.М. Дібакова, Н.М. Уйсімбаєва [11] та ін.

У Концепції розвитку економічної освіти в Україні зазначається, що метою університетської економічної освіти є підготовки всебічно розвиненого економіста з широким науковим світоглядом і здатністю до самореалізації як економічно активного члена суспільства.

За проектом Tuning Європейської комісії компетентність – це динамічна комбінація знань, розуміння, умінь, цінностей, особистісних якостей, що описують результати навчання за навчальною програмою [6].

В процесі вивчення компетентностей Є. Милерян визначив послідовні етапи їх формування. На його думку, спочатку навички засвоюються як ізольовані, автоматизовані дії, далі згрупповуються в цілісні конструкції (систему навичок), а навички узагальнюються до рівня так званих компетентностей [3, с. 95].

Г. М. Коджаспірова визначає професійну компетентність як оперування спеціалістом необхідними знаннями, вміннями та навичками, які становлять основу формування професійної діяльності, комунікабельності та особистісних якостей спеціаліста – носія певних професійних цінностей, ідеалів, свідомості.

Таким чином, цілком доречно розкривати сутність компетентності двома способами:

– шляхом відповідних компетентностей, в цьому разі ми їх структурно-змістово представляємо як сукупність знань, умінь, навичок та досвіду (нами розглядається як професійна компетентність);

– через описання, за А. Хуторським, сукупності взаємопов'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), необхідних для виконання певних ситуацій та процесів і які є необхідними інструментами для продуктивної діяльності [2, с. 30].

Отже, натепер є багато визначень, які розкривають сутність понять “компетентність” та “професійна компетентність”. Одні вчені характеризують компетентність з точки зору того, на що здатний компетентний фахівець (тобто з позиції результату формування компетентності), інші описують її структуру в двох видах:

1) психологічному – як сукупність когнітивно-інтелектуальних (знань, вмінь та навичок, характеристик мислення) та діяльнісно-поведінкових (досвід поведінки, діяльності та спілкування) компонентів; такі структурні компоненти дозволять визначити показники та критерії сформованості компетентності.

2) функціонально-змістовому – як сукупність компетентностей, які описані в класифікаціях професій та в кваліфікаційних рівнях підготовки студентів вишу [2, с. 37].

Таким чином, можна зазначити, що професійна компетентність близька за значенням з поняттям “професіоналізм”.

За своєю типологією Д. Хаймс та Дж. Равен виділяють такі компетентності, як “комунікативна компетентність” і “соціальна компетентність”. Всього приблизно 37 видів компетентностей, які групуються:

1. Загальнопрофесійні, компетентності, що слугують основою для відповідних спеціальних компетентностей.

2. Спеціально-професійні – сукупність компетенцій, необхідних для здійснення професійної діяльності [8].

Метою навчання іноземної мови є такий рівень оволодіння мовою, що забезпечить кваліфіковану професійну діяльність в різних сферах та ситуаціях ділового партнерства, спільного виробництва і наукової роботи [1].

На успішність формування професійних компетентностей впливає низка чинників, що зумовлюють рівень засвоєння знань студентами, зокрема:

- педагогічний соціум;
- форми навчального процесу;
- самостійна робота студентів;
- форми позанавчальної діяльності;
- потребно-мотиваційна сфера;
- особистісний потенціал;
- здібності;
- соціальне оточення [9].

Успішність формування професійних компетентностей залежить від створення педагогічних умов, що групуються у пов’язані між собою блоки:

– організаційні, що передбачають організацію навчального процесу з метою підвищення рівня компетентності (визначення складу професійних компетентностей, критеріїв і показників їх сформованості, цілей і завдань навчальних курсів, розробка програм навчальних дисциплін з зазначенням компетентностей, що формуються за його вивченням);

– (визначення форм і змісту занять за дисциплінами з урахуванням міжпредметних зв’язків, професійної спрямованості навчання);

– технологічні (контрольно-оцінювальні процедури результатів навчання, використання активних форм навчання, технічне оснащення занять);

– психолого-педагогічні (створення позитивної мотивації до навчання, підбір навчальних матеріалів для підвищення вмотивованості, творчої та розумової активності та ініціативності тих, хто навчається; формування комунікативної особистості, здатної до відкритого спілкування, налагодження міжособистісних стосунків, формування критичного підходу до себе, своїх висловлювань і своєї діяльності і тих самих показників комуніканта) [7].

В процесі викладання економічних дисциплін потрібно зробити акцент на розвиток та вдосконалення таких компетенцій (поєднання знань та професійних навиків):

1. Інноваційність – відношення до змін (зацікавленість до нових підходів і методів), вдосконалення діяльності (вдосконалення процесів в рамках функціонального напрямку, реалізація стратегічних ініціатив).

2. Розвиток – постійне розширення професійного кругозору, зацікавленість новими практиками, кращими розробка своїх та суміжних областях діяльності, обмін досвідом та інноваційними рішеннями.

3. Організація діяльності – визначення стратегічних планів та пріоритетів, раціональний розподіл ресурсів для досягнення цілей.

4. Результативність – постановка цілей, бажання більшого, самостійність.

5. Системність – швидке засвоєння нової інформації, визначення ключових моментів, масштаб аналізу, перспективність мислення.

6. Комунікативність – побудова взаємовідносин, відставання позицій [5].

Підсумовуючи викладене вище, треба зазначити, що сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується компетентісним підходом до професійної підготовки студентів усіх спеціальностей. Беззаперечна важливість іноземної мови у формуванні фахових компетентностей, їх власне функціональних компонентів та професійно важливих якостей, а також соціальних і особистісних характеристик майбутніх фахівців економічного профілю. При цьому необхідні педагогічні умови набуття необхідних компетентностей майбутніми фахівцями і чинники успішного засвоєння ними необхідних знань і здатностей створюються при використанні технології контекстного навчання. Отже, контекстне навчання відіграє роль комплексного чинника формування професійних компетентностей у навчанні.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко М. М. Іноземна мова як засіб формування професійної компетентності майбутніх економістів / М. М. Авраменко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 132. – С. 393–397.

2. Бодров В. А. Психология профессиональной пригодности : учеб. Пособие для вузов / В. А. Бодров. – М. : Академия, 2001. – 342 с..

3. Болотов В. А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 7–16.

4. Волинець О.О. Особливості викладання економічних дисциплін для формування у студентів професійної компетентності / Формування професійної компетентності студентів в процесі викладання економічних дисциплін - КНТЕУ м. Вінниця.

5. Гончарова О.Н. Система формування інформатичних компетенцій в майбутніх економістів// Учені записки Тавричного національного університету ім. В.И. Вернадського, Том 21(60), №1. - Сімферополь. - 2008.

6. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу/ Пер. з англійської. – К.: "К.І.С.", 2005. - 466с.

7. Пиралова О. Ф. Современное обучение инженеров профессиональным дисциплинам в условиях многоуровневой подготовки [Електронний ресурс] / О. Ф. Пиралова. – М. : Издательство «Академия Естествознания», 2009. – Режим доступу: <http://www.rae.ru/monographs/62>.

8. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация [Текст]/ Дж. Равен. – М. Когито-Центр, 2002. – 396с.

9. Самарук Н. М. Формування професійної компетентності майбутніх економістів [Електронний ресурс] / Н. М. Самарук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України –2011. – № 2. – Режим доступу http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Vnadps/2011_2/zmist.html.

10. Концепція розвитку економічної освіти в Україні [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. Рішення №12/7-4. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=%76%31%32%5F%37%32%39%30%2D%30%33>, 04.12.2003 р.

11. Уйсімбаєва Н.В. Формування професійної компетентності майбутніх економістів в процесі науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах: дис. канд. пед. наук: 13.02.06 / Уйсімбаєва Н.В. – Кіровоград, 2006. – 189 с.